

Iztok Osojnik

PISANICE

UREDNIK

Danes sem urednik neke založbe,
ki ima svoj sedež v starem mestu
nasproti magistrata.

Verjamem, da je v vsakem človeku
nekaj dobrega, torej tudi v meni.
Sedim za pisalno mizo svojega šefa
in gledam skozi okno.

Sneži.

Taki trenutki prevzamejo človeka,
da začne razmišljati o večnih
in nikoli razrešenih temah.

Razmehčane misli o minevanju,
nasmejana misel na včerajšnjo noč,
ko sva s Tatjano obhodila vse
literarne večere in zabave v mestu,
potem pa sva se pijana in prezebla
odpeljala k meni.

Ko sem si zjutraj pripravljaval kavo,
so njeni zlati lasje zmečkano
razsuti kukali izpod moje blazine.

Bog ve, če bo še tam, ko se vrnem domov.

Zazvoni telefon in me spomni,
da moram do jutri oddati oceno

nekega romana, ki mi ni posebno všeč.

Toda njegov pisec je oče mojega prijatelja
in predsednik žirije nekega gledališkega
festivala, kamor so me povabili za člana.

To je povezano z določenimi denarnimi
ugodnostmi,

zato mora biti moja ocena sicer pravična,

vendar pa duhovita in do pisca prijazna.
Misel mi odplava na obalo
srebrnomrzle reke,
kjer se med prameni odtekajoče bistrine
pregibajo zgoščene sence klenov in ščuk.
Pripravlja se na dež.
Muhe brenčijo nizko nad vodo
in ribe so pobesnele.
Nič ne pazijo in popadejo kakršnokoli vabo.
Dober čas za ulov.
Toda na žalost tudi obdobje, ko ribe drstijo
in je ribolov prepovedan.
Malo me boli glava od belega vina,
ki sva ga pila nazadnje.
Sneži in vse je odeto v mehko volнено tišino,
v svetlobo nežnega rumenega mleka.
Človeka prime, da bi zadremal
in se v sladkem polsnu preselil daleč na jug,
med korenine mangrovcev,
na obalo bleščečega oceana, za teboj pa
kričanje ptic in sabljasto šelestenje listja v vetru.
Opazujoč rakovico, ki se spretno kobaca čez
korenine, zavzdihnem.
No, pa se lotimo svojega dela.
Z mize vzamem enega izmed rokopisov
in začnem brati.

PARIŠKO JUTRO

Stojim pred neko sliko Vena Piona.
Objame me samota
in na obrazu začutim sapo reke.
Žalosten, vlažen dih,
ki diši po zarjavelih kapnikih pod mostom
in po urinu. In mogoče kak pes,
ki stika med lužami za hrano.

Charlie Parker stoji pod mostom
in molče strmi v reko,
ki drsi mimo.
Samo njemu znana mešanica
glasbe in življenjskega nesmisla
mu cefra dušo v pramene obupa
in pijane slapove.

Charlie Parker iz neke Cortasarjeve zgodbe.
Vsi ti pariški Latino-Amerikanci,
ki so prevajali za Unesco,
za katerimi so bile doma razpisane tiralice,
ki jih veter že zdavnaj pobledela mogoče
še kje nosi po ulicah andskih
vasi, za katerimi so hrepeneli
in kamor se nikoli več niso hoteli vrniti.

Odperti do bolečine, brezmiselne in
neopisljive, svete kot aura svetnika,
a tudi banalno vsakdanje. In predvsem
neprestano lačne . . . ko z andskih modrin
zapihajo razredčeni
in ostri vetrovi, v februarškem polmraku in
žalostnem dežju vaščani otopijo od cenenega
žganja, v mračni omotici, v repu groteskne
procesije, potem pa zbežijo in se na
robu vasi v redkem grmovju sparijo
v še eno tragedijo, ki ne pretrese sveta.

Tudi tu pod mostom je mraz
nozdrvi ranjene živali razdražil.
Človek je sam in
njegova žalost je tudi sama.

A odpre se nebo, izostri jutro, iz mraka
stopi drugačno življenje. Z odprtimi usti, v
katerih so otrpnili kriki,
kjer se vsi srečamo v istem pogledu-križišču
nesmislov in razlik,
tistih nedostopnih, ki rastejo s sunki žalosti
v srcu, in ta svet, ki te nekoč slavi,
pijan od silne moči tvoje žalosti,
zdaj pa brezodziven, visoko zgoraj na mostu, zvočni svet,
ali tam, na drugem bregu s svojimi
geometrijskimi vedutami,
nabit z magično bližino,
z vonji nasičenega mesta, da kar hlipa.

Človek je sam
in njegova žalost je tudi sama.
Toda človek biva telesno in pesniško,
obe stanovanji pa sta preveč in premalo.
Globoka tiha radost in udrte oči, da plavaš

čez potemnele ulice kot pijanec,
roka, ki nežno otipava jasne loke mosta
iz zgoščenega zraka,
in ko se za njim vrnem na tisti kraj,
vidim, da raste drugje in da sva zdaj vsak
v svoji samoti tu, kjer so zategli, hripavi toni
trobente in te razpočene črke in gibi
nekega čopiča povezani z nevidno prisotnostjo,
ki sega čez vse svetove,
od andskih prahov prozorna kot zrklo,
vlažna od pasjega in klošarskega urina
in tudi od njegovega,
tudi od njegovega toplega in zamišljenega urina.

In od politih steklenic piva,
od zatohlelega bara na dnu noči,
od žensk z zasanjanimi in utrujenimi očmi
pod sesedlim ličilom,
pijanimi, a ne preveč,
toda nekje daleč,
s telesi in dušami bolj odprtimi kot pri ljubljenu,
z dušami ranjenimi v obupano dno
sladkega zapravljajočega odtekanja časa,
kot pergament rumene od zaspanih luči,
od žlahtne tihe glasbe
in cigaretnege dima.

Zunaj pa tista razgrnjena in molčeča noč
drseča proti jutru,
proti nekemu negibnemu mostu,
v prvi modrini mladega dneva molče
poslušajočemu molčeči monolog odbluzene trobente,
ki zvija pločevino duše
v strašen spomin na kraj,
kjer je pred pol stoletja
nepopustljivo vztrajal nek slikar.

Človek je sam
in njegova žalost je tudi sama.

PREDNIKI

V kosteh sem zaslišal
surovi vonj usnjenega predpasnika
in prepotenega telesa, ki v polmraku
sedemnajstega stoletja reže
vlažno, preživetveno gaz
v noč pod Nordkette . . .
Mrki pogledi, škripanje vhodnih vrat,
plapolanje sveče in kisel vonj po dimu.
Vlaga je bila vseobsežna.

Zavohal sem suh mraz med hrasti
in bori. Krik skobca nad gmajno,
silovit, žalosten veter,
dišeč od daljav, namreč od
tistih v duši. Podnanoških daljav.

Hodili so v neredu.
Moški in ženske so stopali iz teme,
vsak s kakšno rečjo v roki,
vsi z dušo, od notranjih pogledov
gosto kakor kri.

Zasedli so moje kosti, zaspali v
njihovih preduhih, odložili oči v
vozle potomstva, vsrkali vonje
starih hiš in krajev, skozi katere
so vodili samo kolovozi,
vonji divjih gozdov in vijugavih rek,
gor v višinah in na obzorju.
Naš skupen glas odgovarja nagovoru biti.

(Pripomba uredništva: Oba, tu objavljena naša sodelavca, Iztok Osojnik in Alojz Ihan, sta dobitnika lanskoletne Jenkove nagrade za poezijo)